Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J. Телефон: BErgen 4-0807, 4-0237. Телеф. УНС: BErgen 4-1016

РІК LX. Ч. 159. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЧЕРВНЯ 1952. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS No. 159. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 20, 1952. VOL. LX.

7.8 БІЛЬЙОНІВ РЕЗЕРВИ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ

Ню Йорк. — Резервові фонди на забезпечення безробітних у всіх стейтах досягли в 1951 р. висоти $7,800,000,000, як це виявила Красва Рада Промислової Конференції у своєму звіті. Ці фонди вистачають на покриття пересічних видатків на виплату безробітним на протяг п'ять і половини року на підставі федерального закону про суспільне обезпечення на випадок безробіття.

Найбільший стейт, тобто Ню Йорк, має теж і найбільші резерви, бо $1,100,000,000 отже на короткий протяг часу ніж пересічний в цілій країні. Інші стейти, як напр. Колорадо, має готових фондів на виплату безробітних на понад двадцять років, не потребуючи стягати ані одного цента від забезпечених робітників. За те стейт Ровд Айленд має фондів тільки на 1.2 року, а стейт Массачусетс на 1.7 року. Дев'ятнадцять стейтів мають фонди вистачальні на десять років, а 22 стейти найменше на п'ять років.

Загалом у післявоєнних часах виплати для безробітних виносили пересічно по 1.5 відсотків від виплачуваних платень, а за те вплати до фонду безробітних виносили по 1.4 відсотків. Це значить, що надвишка фондів залишається у резерві. У стейті Ню Йорк виплати виносили 2.3 відсотків, а доплати 2 відсотків. Та хоч резервові фонди великі, то все таки в післявоєнним часі вони меншають. Це вказує, що з часом прийде до підвишки доплат до фондів суспільного забезпечення, які зрештою це передбачує самий закон.

Гарріман надіється номінації на підставі голосування в столиці

Вашингтон. — Аверел Гарріман, кандидат на номінацію від Демократичної партії, виявив велике задоволення з своєї перемоги при демократичних правиборах у Дистрикті Колумбія, тобто на території міста Вашингтону. Під час голосування він дістав 14,075 голосів, а його противник, сен. Естес Кіфовер, 3,377 голосів, тобто відношення голосів було чотири до одного. На підставі такого відношення сил у столиці Гарріман надіється найменування на Красвій Демократичній Конвенції в Шікаго. Одначе політичні спостерігачі розціноюють це голосування інакше. Вони тільки добачують у ньому шкоду для Кіфовера, бо населення столиці охоплює велике число федеральних працівників і негрів, а вони всі заявляються за повне зрівнання громадянських прав, яке повністю підтримує Гаррімана. В інших колишніх справа стоїть інакше.

Не буде полегшення приписів видавання закордонних пашпортів

Вашингтон. — Секретар стейту Дін Ачесон завзято обороняв становище департаменту в справі видавання пашпортів на виїзд закордони ЗДА, коли появилися публічні закиди, що практика при видаванні пашпортів для осіб, запідозрених у комунізмі сувора й „тиранська". Ачесон, обороняючи пашпортовий відділ, заявив, що не буде жадних змін в дотеперішніх засадах при видаванні пашпортів. Він каже, що напади на пашпортовий відділ походять від комуністичних кіл, одначе він не може дозволяти на подорож закордон небезпечним особам. Це була теж відповідь на закиди сен. Вейна Морс з Орегон, який, в недавній промові в Сенаті, обвинувачував пашпортовий відділ в присвоюванні собі виключного права у цих справах. Ачесон покликався на таких свідків як Герберт Філбрік і Нютон Фулбрайт, що комуністи вислали своїх післанців для поширювання підпільної боротьби і пропаганди проти ЗДА.

Студенти виїздять до Англії для практики в суспільній праці

Ню Йорк. — Одинадцять студентів, в їх числі дві жінки, відпили до Лондону, де вони відбуватимуть практику в суспільній ділянці. Серед цих юнаків є учні каледжів, богословських семінарій й ін. шкіл. Всі вони плянують присвятити своє життя праці в доброчинній ділянці. Це лише перша група з числа американського юнацтва, що погодилось цього року працювати у бідних і зруйнованих бомбами дільницях Лондону. Таких студентів називають „добровольцями Вайнента", від імені знаного діяча в цій ділянці. До Американської групи будуть долучені „добровольці Ослера" з Канади, які також прагнуть служити ближньому. Частина з студентів працюватиме при парафіяльних церквах у найбідніших дільницях столиці Англії. Праця студентів безплатна й добровільна.

ШАХТАРСЬКА ЮНІЯ ДАЄ $10,000,000 СТРАЙКУЮЧИМ СТАЛЕВАРАМ

Вашингтон. — Джан Л. Луїс, голова юнії Юнайтед Майн Воркерс оф Америка заоферував юнії Юнайтед Стілворкерс оф Америка $10,000,000 допомоги для страйкуючих сталеварів, щоб, як він каже „боротися роти нахабних і грабіжницьких інтересів, які стоять проти них". Цю оферту вислав Луїс телеграфічно до свого колишнього друга, Филипа Морея, теперішнього предсідника юнії сталеварів. Допомога потрібна на те, щоб сталеварна юнія могла виплачувати страйкуючим робітникам допомогу в часі тривання страйку і так не допустити до передчасного безробіття. — З Дітройту наспіли вісті, що страйк Форда заводить від найближчої п'ятниці чотироденний тиждень праці, щоб не відставляти з праці надвишки робітників при обмежуваній роботи в своїх підприємствах внаслідок недостачі сталі. П'ятнадцять фордових фабрик буде закритих 20 червня, одначе будуть відкриті наново 23 червня і продовжуватимуть роботи до 26 червня.

Тим часом уряд вишукує способи для вирівнання непорозумінь між власниками сталеварень і робітниками. Адміністратор Економічної Стабілізації, Роджер Л. Путнам, виявив, що адміністрація схильна признати підприємцям підвишку ціни сталі, щоб захотіти їх до згоди на підвишку платні робітникам і так довести до закінчення страйку сталеварників.

Секретар армії про небезпеку для країни

Вашингтон. — Про можливу небезпеку для заокеанських сил країни висловився секретар армії Франк Пейс. Він підкреслив, що проєкт досягнення повного бoєвого поготівля лише в 1955 році наражає війська країни на тяжку небезпеку, якщо б трапилася потреба негайної дії, як це було у випадку з Кoресю. У теперішньому стані поготівля, країна не могла б належно поповнити й забезпечити загрожені заокеанські війська, якщо б комуністи розпочали якубудь нову агресію. Побоювання Секретаря Армії поділив шеф штабу армії, ген. Коллінс, коли на закритому засіданні Палати Репрезентантів вказав на небезпеку, що повстає з обмеження видатків на оборону. Це обмеження спровільнює озброєння війська в необхідні знаряддя війни.

Зміцнення сил морської піхоти

Вашингтон. — Після широкого обговорення на Конференції обидвох Конгресових палат прийшло до компромісу відносно реорганізації сил морської піхоти. Відповідна ухвала буде предложена в Конгресі. Сподіваються, що цей біл буде схвалений та що Білий Дім також затвердить його без вимагання додаткових змін. Згідно з предложенням, сили морської піхоти уперше будуть зорганізовані на підставі поділу на дивізії й будуть складатися засадничо з трьох бoєвих дивізій та відповідних трьох повітряних з'єднань. Командант морської піхоти увійде, як надзвичайний член, до Об'єднаного Штабу збройних сил ЗДА. Таким чином ця переорганізована частина війська ЗДА стає самостійним окремим родом зброї, що матиме до пів мільйона вояків у своєму складі.

Республіканський Комітет вирішить спір за делегатів у Тексасі

Вашингтон. — Республіканська головна кватира оголошує, що спір між прихильниками ген. Двайта Д. Айзенгавера й прихильниками сен. Роберта А. Тефта за те, кого мають признати делегатом стейту Тексас, буде розглянений і вирішений на нарадах Красвого Республіканського Комітету безпосередньо перед зібранням конвенції. Вибір 38 делегатів з Тексас був запротестований прихильниками Айзенгавера, які закидають уживання терористичної тактики прихильникам Тефта. Загалом запротестовано досі вибір 95 республіканських делегатів. З цього числа вибір 75 делегатів буде розглянений на засіданні комітету, а про вибір решти 23 делегатів мусітиме рішати стейтові конвенції.

Сенат відмовляє фондів на водний шлях з Великих озер до океану

Вашингтон. — Законопроєкт, підтриманий урядом, для побудування спільно з Канадою водного шляху з Великих озер через ріку св. Лаврентія до Атлантійського океану, не діждався прихильної підтримки в Сенаті. При голосуванні, 43 голосами проти 40 вирішено відослати цей законопроєкт до поновного розгляду в комісії, а це значить, що в теперішньому Конгресі ця справа не буде прихильно полагоджена, не зважаючи на те, що през. Труман безпосередньо перед її вирішенням виказував користі з такого підприємства. Для побудови водного шляху і злучених з цим проєктів побудови електрівень для околиць по обидвох боках каналу, потрібний видаток $818,000,000. Умову в цій справі підписав американський уряд з канадським в 1941 р., одначе вона натрапила на спротив серед бізнесових американських кіл, які передбачують упадок значення пристані Ню Йорку як головного осередку перевозу американських продуктів за море. Голосування в Сенаті зазначилося поламанням партійної солідарности, бо 19 демократів і 24 республіканців заявилися проти висигнування фондів і за новим розглядом цієї справи в комісії. Сенат уже раз відкинув був цю проєкт давніше, а саме в 1947 р. Канадський уряд заявляє, що побудує цей водний шлях самий, якщо Стейти не прийдуть з фінансовою допомогою. Тоді Стейти мусіли б платити вищу ціну за перевіз своїх продуктів новим водним шляхом ніж Канада.

Заповідають українські радіоавдиції „Голосу Канади"

„Новий Шлях" з Вінніпегу, Канада, з 10-го червня інформує, що давнозаповіджені українські радіопередачі „Голосу Канади" через радіовисильні СВС мають початися вже в найближчому часі. У зв'язку з цим „Новий Шлях" довідується від Комітету Українців Канади, що п. Богдан Панчук, дотеперішній представник КУК в Лондоні, є в дорозі з Лондону до Монтреалу, де має перебрати становище голови українського відділу при міжнародних авдиціях СВС.

ТАЄМНИЧА ЕКСПЛЬОЗІЯ

Полісмен перевіряє руїни дому в Пасадена, Каліфорнія, в якому трапилася таємнича експльозія та в якій згинув спеціяліст турболітаків, 37-літній Джан В. Парсонс. Експльозія трапилась тоді, як він приготовлявся до виїзду до Мексико.

ШВЕЦІЯ З ОБУРЕННЯМ ВІДКИДАЄ СОВЄТСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Стокгольм, Швеція. Шведський уряд вчора з обуренням відкинув совєтські обвинувачення, що збитий совєтськими бoєвими літаками шведський рятунковий човнолітак „Каталіна" був над совєтськими територіяльними водами, що він відмовився від вимагань совєтських літаків висадки та що він перший відкрив вогонь на совєтські літаки. Большевики, порушивши міжнародний злочин збиваючи неозброєний шведський рятунковий літак над міжнародними водами Балтику, застосували тактику „лови злодія" і не тільки що самі поповнили злочин, — але ще й протестують, закидуючи його кому іншому. — Шведський уряд, відкидаючи цей совєтський протест, рівночасно твердо обстоює своє домагання, щоб совєтський уряд перевів слідство в справі того випадку, покарав винних та дав відповідне відшкодовання за збитий літак і понесені в цьому випадку втрати. Шведський літак був збитий совєтськими літаками тоді, як він шукав за розбитками з іншого вишкільного шведського літака, який — як здогадується — теж був збитий підступно совєтськими повітряними піратами. Збитий літак „Каталіна" не був озброєний, отже не міг теж в нікого стріляти, як це „протестують" Совєти. Крім того, сім членів залоги збитого літака, в цьому два легко поранені, були врятовані припадковим німецьким кораблем і вони дають точне свідоцтво того совєтського злочину. Совєтська поведінка в тій справі ще більше обурила не тільки населення Швеції, але й загальну міжнародну опінію. Державний секретар Дін Ачесон заявив у Вашингтоні, що це був „потрясаючий" випадок, який не має жадного виправдання. — Шведський міністер закордонних справ перервав свою відпустку в Італії і вертається назад до Стокгольму. Рівночасно велика частина персоналу совєтської амбасади в Стокгольмі виїхала назад до Совєтів. Загальне напруження збільшується ще судовим процесом проти сімох шведських комуністів, які з намови совєтської амбасади збирали для Совєтів інформації, що виразно відносяться до можливостей совєтського нападу на Швецію.

Іден бачить небезпеку для англійсько-американської приязні

Лондон. — Міністер закордонних справ Антоні Іден виголосив промову на зборах товариства Пільгрімс, яке підтримує приязнь між Англією і ЗДА. Іден підкреслив, що — „ворог, який поза нами, пильно старається нас розділити". Він на думці Совєти, що тепер іменували свого амбасадором до Лондону Андрея Громика, який, як догадуються, мав би вишукувати „трі-щини в англійсько-американському панцері". Та міністер зазначував, що що б не сталося, то спільна боротьба за волю мусить тримати Британію і ЗДА разом. Англія, це не тільки малий острів, але це центр великої спілки народів, і вона повинна мати відповідний голос при вирішуванні світових проблем, а не такий, який їй досі признавала ЗДА. Далі Іден говорив про те, що між вільними народами завжди будуть існувати різниці думок про окремі справи, але це не значить, що між ними мало б прийти до повного непорозуміння. Вкінці Іден заявив, що не тільки Англія, але й вільні народи високо оцінюють охоту ЗДА взяти на себе великий тягар, що зв'язаний з проводом у вільному світі. „Я гадаю, що велике значення спілки Англії і ЗДА широко зрозуміле по обох боках Атлантику", — закінчив свою промову міністер Іден.

Америка годиться на допомогу Франції в війні в Індо-Китаю

Вашингтон. — Злучені Держави згодилися дати більшу допомогу французам і китайським націоналістам у їхній боротьбі проти комуністів на Далекому Сході. Триденні наради між французьким кабінетним міністром Жан Летурно і департаментом стейту закінчилися проголошенням комунікату про потребу спільної дії на Далекому Сході і так покінчити шестирічні непевні спроби в поборюванні комуністичних підривних сил в тій частині світу. Допомога має бути вислана для бoєвих протикомуністичних сил у Камбодії, Лаосі і Вєтнамі. Яку саме грошову суму має дати Америка, не проголошено, а урядовці, в розмові з кореспондентами казали, що підмоги буде „значна". У комунікаті згадано, що Америка вже тепер дає одну третину фондів, вимаганих на покриття видатків такої боротьби. Застережене теж, що підвишка допомоги залежатиме від вирішення Конгресу.

Франція несхильна проголосити поза законом комуністів

Париж. — Французький уряд буде далі переслідувати ворожу діяльність комуністів та викидати їх з урядових, важливих для оборони, становищ, але покищо не плянує проголосити поза законом Комуністичну партію. Таку програму проголосив французький міністер внутрішніх справ Шарль Брюн на обіді в Англо-Американському Пресовім Клюбі. „Дотеперішній плян акцій комуністів доводить", — говорив міністер, „що вони підуть у підпілля, коли їх партію поставиться поза законом. І це не буде ніяка розв'язка, бо в підпіллі комуністи будуть ще небезпечніші, як на денному світлі". Але уряд зверне свою акцію проти тих державних урядовців, яких політичні погляди несумісні з виконуванням ними обов'язками. Міністер Брюн додав, що арештування комуністичного посла і генерального секретаря Комуністичної партії Дюкльо зовсім не нарушило посольського імунітету, бо той посол їздив своїм автом в тих місцях, де комуністичні демонстранти допускалися найбільше бешкетів, а це належить до проступків, до яких не відноситься охорона послів від арештування.

Англійці плянують федерацію для Центральної Африки

Лондон. — Уряд опублікував Білу Книгу, в якій подано плян федеративної Конституції для трьох англійських протекторатів в Центральній Африці: Північної і Південної Родезії та Нясаланду. — Північна Родезія і Нясаланд получилися з Британією добровільно за королеви Вікторії і вони будуть тепер під „окремою протекцією англійської корони". Південну Родезію займали англійці проти волі населення. Проти цієї федерації, яка віддає перевагу білим над кольоровим населенням, виступає негритянська більшість, яка в новому федеральному парляменті буде мати тільки шість заступників на всіх 35, — по два з кожного протекторату. Та деякі білі виступають навіть проти тих обмежених прав для негрів. — Негри домагаються таких прав, якими втішаються їхні земляки Золотого Побережжя.

НОВА АМЕРИКАНСЬКО-СОВЄТСЬКА „ВИМІНА СЛІВ" В О.Н.

Об'єднані Нації, Н. Й. — В Раді Безпеки Об'єднаних Націй прийшло вчора знову до делкої „виміни слів" між совєтським і американським представниками під час дебат над справою ратифікації Женевського Протоколу з 1925 р. відносно заборони бактеріологічної зброї у війні. Сесію Ради Безпеки в цій справі скликав совєтський представник Яків Малік, користуючи з цього, що в цьому місяці він ротаційним порядком є головою Ради. Після повідомлення про сесію були загальні підозріння, що совєтський представник скликав її на те, щоб знову використати цю міжнародне форум для совєтських пропагандивних закидів, мовляв, аліянти вживають бактеріологічної зброї в Кореї. Проте, в своїй вступній промові Малік ані словом не згадав про Корею та про нові совєтські закиди, закликаючи тільки всіх членів і не членів Об'єднаних Націй, щоб вони ратифікували Женевський Протокол з 1925-го року, який забороняє вживати бактеріологічну зброю у війні. — Малік звернув увагу, що досі цей протокол підписало 41 країна, включно з усіми членами Ради Безпеки, проте Злучені Держави ще досі того протоколу не ратифікували і президент Труман в 1947 році зняв цю справу з порядку нарад Конгресу. Щойно після кількох годин нарад слово забрав американський представник в Раді Безпеки, Ернест А. Грос, називаючи цю совєтську акцію „обманом" та заявляючи, що хоча Малік цим разом не згадав про Корею, то це ще не може бути доказом, що Совєтський Союз припинив свою „кампанію брехні" відносно бактеріологічної війни. В цій хвилині Малік, як предсідник сесії, прикликав американського представника до порядку, заявляючи, що совєтська делегація, незалежно від „акції американських агресорів в Кореї", заінтересована тепер тільки в справі ратифікації Женевського Протоколу. Ернест Грос, у висліді своїх вивідів, пропонував передати видвигнену Совєтами справу ратифікації протоколу звичайній роззброєневій комісії ОН. При цьому Грос звернув увагу, що Женевський протокол, який рівночасно забороняє теж вживання отруйних газів у війні, не передбачує жадних засобів на те, щоб заставити всі країни виконувати постанови того договору. Крім того, Грос звернув увагу, що Совєтський Союз, ратифікуючи цей протокол, застеріг собі в ньому право вжити бактеріологічної зброї проти такого евентуального ворога, який вжив би тої зброї перший. І тому Совєтський Союз, розпочавши тепер брехливу пропаганду, що аліянти вживають ту зброю в корейській війні, може мати скриті пляни, щоб тою брехнею попередити та виправдати застосування тої зброї з боку комуністів. Рада Безпеки продовжуватиме дебати в цих справах в п'ятницю, 20-го червня.

Аліянти домагаються відповідного відрізнення таборів полонених

Токіо. — Голова аліянтської делегації на переговорах в справі перемир'я в Кореї, ген В. К. Гаррісон, передав вчора комуністичним представникам формальну ноту, домагаючись, щоб комуністи ще раз встановили місцевості, в яких находяться табори аліянтських полонених та щоб ці табори були виразно відрізнені. Аліянтську ноту передано комуністичним через зв'язкового старшину, бо переговори в Панмунджон аліянти знову перервали на три дні, бо комуністи дальше використовували їх тільки для своєї пропаганди. Аліянтський командант в своїй ноті обвинувачує комуністів, що вони не відрізнили належно таборів полонених і тим самим виставляють на небезпеку їхнє життя, бо не захороняють їх перед аліянтськими повітряними атаками. Свого часу комуністи передали аліянтам мапу, на якій було зазначено одинадцять таборів аліянтських полонених. Проте, дбайлива перевірка аліянтської авіяції виявила, що з усіх тих таборів можна було тільки шість пізнати з повітря, а п'ять інших не можна було устійнити ані в зазначених комуністами, ані в інших місцях. Опісля комуністи поінформували, що один з таборів розв'язано, отже неустійнених залишилося б ще чотири.

Почалися великі воєнні маневри на Атлантику

Портсмут. Англія. — Вчора на величезному просторі Північного Атлантику почалися великі воєнні вправи, завданням яких є перевірити можливості оборони аліянтських комунікаційних ліній на тому просторі. В маневрах, що є найбільші від часу закінчення другої світової війни, беруть участь воєнні кораблі і літаки дев'ятьох країн, що є членами Північно-Атлантійського Пакту. В засяг маневрів втягнені теж кораблі приватних ліній і навіть „Квін Мері", яка сьогодні виїжджає з цього порту до Ню Йорку, буде об'єктом „комбінованої атаки" з боку „ворожих" літаків і підводних човнів. В маневрах беруть участь кораблі і літаки Злучених Держав, Британії, Канади, Франції, Португалії, Данії, Голандії і Норвегії.

ЗАХІДНА НІМЕЧЧИНА ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ КОМУНІСТИЧНОГО ТЕРОРУ

Бонн, Німеччина. — Західно-німецький парлямент ухвалив вчора рішучий протест проти жахливого терору, що його ведуть тепер комуністи проти німецького населення в прикордонних з Західною Німеччиною областях. Канцлер д-р Конрад Аденауер при цій нагоді поінформував парлямент, що впродовж двох перших тижнів червня втекло в Західну Німеччину 7,500 німців, що мешкали в прикордонній зоні по східному боці. Втікачі змальовують найстрашніші сцени із своїх переживань та досвідів з комуністичною східно-німецькою „народною поліцією" та іншими комуністичними органами. Свого протесту Західна Німеччина не може вислати до східно-німецького комуністичного уряду, бо вона його не визнає, і тому протест подуманий радше до „сумління світу". Проти тої резолюції, яку внесли спільно коаліційно-урядові і опозиційні партії, голосували тільки комуністичні представники. Бундестаг, протестуючи проти такого „кардинального нехтування людських прав", заявляє всім німцям, які втікають на захід та прохають азилю, всю можливу опіку і рівночасно звертається до вільного світу із закликом допомогти федеральному урядові в цій акції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on May 29, 1952 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПОДІВАННЯ І ДІЙСНІСТЬ

Сама совєтська преса стверджує різні недоліки в промислі й господарстві СССР. Правда, господарські недомагання можна завважити також в демократіях, в тій чи другій капіталістичній країні. Але в Совєтах йде про вироби найконечнішої потреби та ще такі, що їх можна б продукувати найпримітивнішими способами! Москва починає вже відчувати дуже боляче торговельний бойкот Заходу, зокрема в збросняю, найважливішому для неї виробництві. Це й причина, як пише Віктор Різел, її тимчасового відступу від „світової революції", яку вона взялась поширяти від 1945 року. Через те і поворот до „народних фронтів" та постійного підкреслювання, що капіталізм та комунізм можуть разом існувати і співпрацювати.

Знавці совєтських обставин уже заповідають, що незабаром у самій Москві почнуть наново добувати з писань Леніна і Сталіна усе те, що мало б вказувати Заходові на можливості мирного співіснування двох систем: комуністичного й капіталістичного. Імпорт та експорт стануть для Політбюра знов найважливішими проблемами і найкращими засобами „мирової пропаґанди".

Останні чистки в таких сателітських країнах, як Румунія та Чехословаччина, також зв'язують з господарським їх заломанням, з неспроможністю доставити Москві наложеного на них континґенту. З господарською кризою зв'язують також і останні кремлівські перекидування дипломатами. Найдалі посуваються у своїх міркуваннях щодо цеї кризи югославські комуністи. Як пишуть американські кореспонденти з Беоґраду, в країні Тіта переконані, що останні сателітські чистки є ознакою, що совєтська Европа розлітається. Це відноситься у першу чергу до чисток в Чехословаччині. Ця обставина, що президент Клемент Ґотвальд залишився там при владі, вважається „тріюмфом краєвої комуністичної незалежности у відношенні до суворої совєтської влади". В подібний спосіб вияснюють комуністи Тіта також і те, що сталося з такою визначною комуністкою, як Анна Павкер в Румунії, яка завжди виконувала сліпо всі зарядження Москви.

Думаємо, що скоро сповняться передбачування Різела про нову зміну кремлівської тактики та поворот до „народних фронтів". Тільки ця „зміна" не повинна вже тим разом спричинити великі замішання у демократіях, подібні до недавно минулого, коли в самій Америці нараховували 10 мільйонів прихильників „народного фронту". Зате інакше мається справа з провалом кремлівської Европи. Самі американські кореспонденти, які про це пишуть (Ню Йорк Повст з 16 червня), сумніваються, чи так дійсно є, як це собі уявляють комуністи Тіта. Москва ж добре знає, як завчасу ліквідувати усякі познаки евентуального вибуху масового невдоволення. Тому надіями на такі вибухи годі жити тим, що хотіли б визволення поневолених Кремлем народів. Проте, як це слушно завважують американські кореспонденти, Захід повинен бути приготований кожного дня на всілякі несподіванки, навіть і такі, як повстання в Совєтах. Це самозрозуміле. Тільки, і це виразно підкреслюємо, не на надіях на повстання треба будувати визвольну програму поневоленого Москвою світу. Бо для такої визвольної акції треба величезних зусиль усього вільного ще світу, виразно спрямованих до повалення кремлівської тиранії та аґресії. Без цього, в теперішніх обставинах, ніхто варварської влади Кремлю не повалить й не спинить дальшої совєтської аґресії.

Протинаціональна війна Москви

Найновіший варіянт так званої ленінсько-сталінської національної політики сьогодні виглядає так: народи СССР поділено на дві групи — з одного боку російський народ, а з другого всі неросійські. Російський народ проголошено найвидатнішою нацією із всіх націй СССР і тому йому належить провідна роля. В різні часи народи, що сьогодні належать до СССР, добровільно приєднались до Росії. Це приєднання, не зважаючи на деспотизм царату, мало проґресивне значення, бо через добровільне приєднання до Росії ці народи врятувались від чужоземного поневолення і під впливом найпередовішої російської культури і науки позбулися своєї відсталости. До російського народу не застосовується комуністичного вчення про клясовість, тобто про поділ на експлуататорів і експлуатованих і про неможливість мирного між ними співжиття. Російський нарід трактується як монолітна цілість. Навпаки у відношенні до всіх неросійських народів цей принцип клясового поділу штучно і широко застосовується. Історія цих народів вульгаризується і викривлюється. Історичні постаті засуджуються як вороги своїх народів, що нібито експлуатували трудящих, в той час коли аналогічні постаті російської історії підносяться до ранґу святих. Історичний розвиток неросійських народів узалежнюється від впливу Росії. Російський нарід сьогодні став справжнім господарем СССР, лише на нього опирається комуністична диктатура Кремля. За цією схемою поділу народів СССР на російський і неросійські народи відбуваються всі складні політичні процеси совєтсько-російської імперії. Щоденна практика приносить безліч фактів цих процесів: вони перетворилися у відкриту антинаціональну війну Москви. Мета цієї війни: підготовка до майбутнього конфлікту з „капіталістичним світом". Москві треба з підкорених нею народів перетворити безголову масу, без національного проводу і розуміння свого історичного шляху, бо лише така безголова маса буде сліпим знаряддям в її руках.

29 травня „Правда" надрукувала статтю про музеї Казахстану. Музеї „Правда" розглядає як один з засобів пропаґанди, тому Казахстанські музеї „неправильно, перекручено висвітлюють життя казахського народу до великої жовтневої революції". Що ж злого найшла „Правда" в музеях? На стендах Гуріївського музею розвішено убрання баїв, речі домашнього вжитку байських родин, внутрішній вигляд байських юрт, в великих рамах фота степових феодалів і їх родин. „Правда" обвинувачує, що „в експонатах музею життя і побут експлуататорів-баїв виставляється за життя і побут всього казахського народу". Розкішні байські юрти, байська жіноча одежа красуються в Гімкенському музеї, а „безправне життя казахської бідноти, яку баї експлуатували, не знайшла відображення в музейних експонатах. В Джамбульському музеї експонати „перекручують історичну правду, створюють враження, що в дореволюційному казахському аулі панував мир і добробут, що однаково спокійним і ситим було життя баїв і бідняків". Москва хоче аби кожний нарід знесилювався в міжусобній боротьбі і щоб, таким чином, їй було легше панувати над цими народами.

„Правда" пише: „Музеї або недостатньо або помилково висвітлюють події з приєднанням Казахстану до Росії, не підкреслюють проґресивного значення і добровільного характеру цього приєднання. В Джамбульському музеї приєднання Казахстану до Росії відображено лише одним документом: імператорським указом. Указ не коментується, від відвідувача музею заховано той факт, що казахський народ в приєднанні до Росії справедливо бачив спасіння своєї батьківщини від чужоземних загарбників, бачив шлях до переборення своєї відсталости".

8 травня московська „Літ. газета" надрукувала велику статтю, скеровану проти єдиного грузинського літературно - мистецького журналу „Мнатобі" (Світоч). Журналові ставляться такі обвинувачення: він не знайомить своїх читачів з новими досягненнями російської літератури, не відгукнувся на мовознавчі праці Сталіна, не зареаґував на редакційну статтю „Правди" („Проти ідеологічних перекручень в літературі") про творчість Сосюри. Грузинські автори не освоюють „героїчної сучасности", а навпаки надмірно захоплюються історичною тематикою. Герої історичних творів: царі, феодали, монахи, а не трудящі. Один критик відважився зачислити царицю Тамару до героїв, що втілює духовні інтереси і характер і сьогоднішнього грузинського народу: „Літ. газета" гнівається, що таким чином грузинські критики хочуть витворити концепцію історичної тяглости свого народу, його монолітности, а це сьогодні недопустимий злочин. Треба народ ділити на дві ворогуючі групи.

Це не стосується лише одного російського народу. На стінах робочого кабінету Сталіна висять портрети російських царів і військових. (ЛЛ).

Микола Чубатий

Проф. ЗЕНОН КУЗЕЛЯ

(1882- 1952)

Дня 25 травня в Парижі відійшов на вічний спочинок проф. Зенон Кузеля. Покійний належав до правдивих каменярів національного відродження, дарма, що його праця була мало спопуляризована та мало впадала в очі землякам на рідних землях. Більше ніж половину свого життя, бо аж 36 літ, прожив він на скитальщині, одначе своєї скитальщини він не змарнував, тільки використав її аж до останньої хвилини в користь свого народу.

Зенон Кузеля по професії був вченим етнографом та мовознавцем. Його освіта була така глибока та посідала такий широкий діяпазон, що він міг стати вченим з великим іменем, автором кількох десяток томів наукових праць, коли б не його любов до свого народу та почуття обов'язку служити йому у всіх практичних потребах. Пок. Зенон Кузеля жертвував свою наукову кар'єру та славу вченого на це, щоб стати українським журналістом, інформатором західного світа про Україну та автором дрібних праць про Україну та українців, порозкиданих по десятках заграничних енциклопедій, журналів та збірних видань. Ця муравлина праця, розміняна на центи та на десятки центів приносила українській справі величезну користь, вона потрапила переміняти погляди чужоземного світу на Україну та її визвольний бій, одначе ця праця губилася, вона не приносила йому кар'єри, матеріяльного забезпечення а навіть слави великого вченого, дарма, що ним він справді був. Зенон Кузеля належав до того покоління, що створило зрив національного відродження напередодні першої світової війни, до того покоління, що створило леґенду Українських Січових Стрільців, леґенду Крут, Базару та двох 22 січнів, вкінці виховало чин абсурду — Українську Повстанчу Армію.

Зенон Кузеля народився 22 червня 1882 року в Поручині в Західній Україні. Середню школу кінчив в Бережанах, в місті, що створило незвичайно ідейну атмосферу серед української молоді, що виростали в державній австрійській гімназії та ще й з польською викладовою мовою.

Студії свої розпочав Кузеля в університеті у Львові слухаючи викладів історії та української філології. Він був учнем проф. Михайла Грушевського, Олександра Колесси та Кирила Студинського. Його студії припадають на час відомої сецесії українського студентства з львівського університету, що стала одним із сильних поштовхів зросту української національної свідомости в Галичині.

З. Кузеля перенісся до Відня та там докінчував свої студії під проводом таких світочів слав'янської науки як: проф. Яґіч, Іречек, Вондрак та Решетар. Покінчивши студії на університеті став працювати у віденських музеях етнографії та антропології дістаючи вкінці постійну посаду бібліотекаря у віденській університетській бібліотеці. Праця в університетській бібілотеці вважалася тоді першим ступнем в кар'єрі до університетської професури.

Праця на чужині не вдоволяла З. Кузелі; тому він старався дістатись на рівнорядне місце у львівській університетській бібліотеці. Пануюча система польської виключности на львівськім університеті не дала йому змоги осісти на постійно у Львові, столиці західно - українського н а у кового життя, тому він переноситься на працю до бібліотеки державного університету в Чернівцях на Буковині. Відтепер на повних шість літ його праця зв'язана була з буковинською Україною. Вибух першої світової війни (1914) кинув його знов на чужину до Відня. Відтепер З. Кузеля став скитальцем аж до своєї смерти.

Відень став в часі першої світової війни таким самим осередком української еміґрації, яким по другій світовій війні став Мюнхен. Там найшли тимчасовий приют українські культурні установи виевакуовані зі Львова. Там найшов свій осідок Союз Визволення України, організація заложена українцями, головно еміґрантами зі Східної України, які поставили собі ціллю визволення України з-під панування Росії при допомозі центральних держав.

Зенон Кузеля стає одним із найрухливіших членів тієї революційної української організації та звертає увагу на потребу підготовки українського національно свідомого війська, з вояків полонених російської армії. Це Кузеля при допомозі штабу українських інтелектуалів виховував національно та приготовляв до державної служби дивізії Сірожупанників та Синьожупанників.

Після упадку держави, Зенон Кузеля переноситься до Берліна та повертає до своєї наукової праці, яку розуміє не у вузьких рямцях кабінетного вченого, відгородженого від світу, але як вченого та громадянина, інформатора західнього світу про українську науку, українську культуру та про визвольну боротьбу українського народу. Кузеля стає співробітником німецьких енциклопедій та прочищує їх поволі з протиукраїнського намулу в розділах про Україну та український нарід. Кузеля стає співробітником численних німецьких наукових та науково-політичних журналів, де пише про українську етнографію, археологію та культуру взагалі.

Кузеля за границею стає амбасадором української науки на тих міжнародних з'їздах, що стояли близько його наукових заінтересувань. Він є на міжнародних наукових з'їздах постійним представником Наукового Товариства ім. Шевченка, якому не все вдавалося дістати пашпорти на виїзд за границю від польської окупаційної влади.

Кілька літ перед другою світовою війною Зенон Кузеля був зв'язаний з Українським Науковим Інститутом в Берліні. Він був творцем прекрасної бібліотеки та його наукових видань.

Жага служити українській справі безпосередньо, тягнула Покійного в сторону поважної журналістики; тому він закладає Союз Закордонних Журналістів в Берліні та стає його предсідником продовж повних десять літ. На цім становищі використовує він широкі можливості пропаґанди української справи не тільки перед німецькою публічною опінією, але також перед іншими народами, що були зарепрезентовані в Союзі.

Живучи на чужині, поза рідною Україною, З. Кузеля здавав собі докладно справу з пекучої потреби підховувати нові кадри українських інтелектуалів, зокрема дослідників українознавчих наук. Тому він підшукує всі можливости, щоб у міжнародних культурних фундаціях добути наукові стипендії для української молоді, зокрема для тої, що ізза політичного лихоліття на рідних землях не була в силі покінчити правильно своїх студій. Кузеля пильно слідкував за тим, щоб на місце живучого покоління наукових робітників приходило нове, молоде покоління жреців української науки. Його заслуги як голови та правдивої душі КОДУСу це окрема ділянка культурної праці Великого Покійника.

Поважні та більші розмірами праці на тему української етнографії припадають на першу половину його наукового періоду. Вони поміщені переважно в „Етнографічних Збірниках" та в „Ма-

(Закінчення на ст. 3)

Микола Кокольський

На тему наших мистецьких імпрез

На мистецькім вечорі, в суботу дня 7 червня, в Нюарку, з'явилося ледве 50 осіб. Програма цієї імпрези була багата і різноманітна, а виконавці непересічні.

Першу частину вечора виповнила друга дія опери М. Аркаса „Катерина". Якраз ця дія найсильніша. Тут композитор змальовує по-мистецьки увесь трагізм події, коли батько усуває з дому рідну дитину.

У ролях Катерини і Андрія виступили два нові, співацькі таланти. А їх аж так багато не маємо, щоб не бути цікавими послухати. Та й програма другої частини вечора була цікава. Адже найшлися тут арії з опер музиків тієї міри що Верді, Маскані, Россіні, а з рідних Лисенко, Лопатинський, Гайворонський, Чайковський і т. д. І ось такою багатою програмою зацікавилося ледве 50 осіб! Бувало, коли хор Котка заїхав на глухе, галицьке село з концертом, заля тріщала від слухачів. А тут велике місто, з численною громадою, здобувається ледве на жменьку цікавих. Чому воно так? Де ж та наша музикальність?

Мабуть краще не говорити про цю нашу велику музикальність. Поняття музикальности є у нас надто однобічне. Музикальна людина не тільки та, що творить музичні твори, і не тільки та, що їх відтворює голосом чи інструментом, але також і та, що залюбки слухає співацьких чи музичних виступів. Наше музичне життя зложилося якось так, що найкращі перлини музичної творчости вийшли з глибин народу, від мистців , яких ім'я загубилося десь на просторі довгих десятків, чи й сотень літ. Візьмім будь-який збірничок пісень, а знайдемо там створені незнаними мистцями перлини, які промовляють до нас своєю щирою, безпосередньою мелодією, та зворушують до глибин душі. Розуміється, що побіч них найдете також чимало музичної халтури, якої вартости не збільшує покладене ім'я автора. Очевидно, що є в нас також композиційні твори високої, музичної вартости. Тільки кількісно їх надто мало, коли візьмемо під увагу велике багатство народньої, пісенної творчости.

Друга група нашої музикальної громади це та, що відтворює, це співаки і музиканти. Їх у нас, як на музикальний нарід, мало. Подорожуючи по світі, ми мали нагоду бачити такі дива, як оркестри по невеличких німецьких селах. А в нас ледве декілька міст пробувало ставляти перші кроки в цій ділянці. А що не святі горшки ліплять, переконало нас невеличке, подільське місто Теребовля, де поважна, духова оркестра зуміла вдержатися впродовж десятків літ, аж до початку останньої війни.

Врешті третя категорія нашої музикальної публіки, це слухачі. І як воно не дивно, ця група в нас найменша, в порівнянні до нашої численности. Бо не можна уважати за музикальних осіб, які приходять виключно на патріотичні імпрези тому, що випадає показатися, чи тому, що їх влаштовує власний її гурт. Натомість на чисто мистецьких імпрезах, які не мають реклями „патріотичних", світять залі порожними місцями. Про це маємо нагоду переконуватися аж надто часто! Тому перестаньмо вмовляти в себе, що ми музикальний народ. Музикальність, навіть і вроджену, треба розвивати, треба виховувати, а до цього нам ще далеко.

Ще одно. Коли якась організація влаштовує імпрезу, вона звичайно звертається до виконавців з проханням, виступити безкоштовно, або щонайвище за зворотом невеличких коштів. Рідко коли виконавці дістають відповідну винагороду. Це зрозуміле. Їх безплатні, мистецькі виступи це сповнення громадянського обов'язку, це вклад в скарбницю національної культури. Але чи це не зобов'язує громадянство також супроти мистців? Тому, коли вони влаштовують мистецькі імпрези у власному заряді, громадянство повинно бути на залі. Але наш пересічний громадянин уважає, що він не має такого зобов'язання супроти мистців . . . Саме мистецтво йому не цікаве. І тому не диво, що можна жити в найближчому сусідстві одної з найбільших у світі опер десятки літ і не бути ні на одній виставі.

Виходить, що мистець має, як то кажуть, дати і завдати. А слухач, що кине великодушно „таляра", вже доконав великого, патріотичного чину. Але мистець зобов'язаний посвятити для громади і гроші і час і труд, нераз навіть чималий, нераз і без слова подяки. Яка ж тут громадянська етика? Замало говорити гарними словами про українське мистецтво, а рівночасно бути байдужим до праці тих, які це мистецтво творять.

Йосип Сірий

ОКСАНКА

(Спогад з визвольних змагань України)

(8)

Командиром відділу був сотник Харченко. Відділ затримався на краю ліса. Несподівано почувся приглушений вибух ґранати з хутора.

Оба насторожились.

За кілька хвилин підскочив сірий розвідчик.

— Пане сотнику — червоні!

— Де? — спитав сотник.

— Тут є хутір, — і кіннотчик показав рукою в бік хутора, — там є кінний відділ червоних.

— Багато?

— До тридцять.

— Що роблять?

— Спішені. Біля коней щось десять, решта крутиться біля хати. Чув кілька стрілів, а коли повертав назад почувся вибух ґранати.

— Дякую, — кинув сотник і додав: — „Пане хорунжий, з двома роями зайдіть червоних з тилу, постарайтесь захопити коней. Я з рештою рушаю на хутір, а коли дам вогню, пильнуйте червоних біля коней, не випустіть нікого!"

— На хуторі червоні. Що з Оксанкою? — думав Харченко, але треба було діяти. Він наказав спішитись і в розстрільній почав посуватись в напрямку хутора. За кілька хвилин вояки вийшли на узлісся перед хутором. Сотник розглянувся. Червоні виносили з хати забитих, дехто ніс солому під хату, щоб підпалити.

— Щоб воно означало, — думав сотник, — з ким же це вони зударились тут на хуторі, що мають забитих? . .

Не було часу на довге міркування.

— Вогонь! — скомандував сотник.

Відізвались кріси, заклекотіли скоростріли. Дехто з червоних поклонивсь матері-землі, решта в паніці кинулась до коней, але там привітав їх вогнем хорунжий Пархоменко. Акція була коротка. Ще кілька червоних лягли спочивати . . . решта опинилась в руках сотника Харченка.

— Дякую, пане хорунжий, за справну роботу і вам, хлопці, дякую. Добре справились, як справжні сірожупанці, — говорив задоволений сотник.

— Пане хорунжий, — наказував далі Харченко, — довідатись від полонених з якого відділу, яке мали завдання, і де їх головні сили.

— Так є, пане соткину.

— Маєте страти в людях?

— Жадних.

— Дуже добре.

Харченко ще з двома стрільцями пішов до хати. Коли переступив поріг, перше побачив тіло бабці на підлозі з розбитим чолом, кров запеклась на носі і лиці.

— Бабцю, бабцю, яке нещастя, — крикнув Харченко і підбіг до неї. Вона ще жила.

— Бабцю, ви живі? Слава Богу! — Пити! — простогнала стара.

— Дайте води! Бандажів!

Стрільці кинулись виконувати розпорядження. Коли промили і зав'язали рану, стара відчинила очі.

Подали води, бабця напилась і здивовано вдивлялась в сотника.

— Бабцю, не пізнаєте? — хвилювався Харченко.

— Пізнаю . . . Боже . . . Червоні напали . . .

— Де Оксанка?

— Не знаю . . . — стара знов стратила притомність.

— Заопікуйтесь раненою, — звернувся до стрільців.

Оглянувши ще раз хату, Харченко побачив розвалений ґранатою комин . . .

— Боже! Невже вона там? Він кинувся до печі, відхилив порвану ґранатою заслону і . . . побачив свою наречену в кутку печі, відкинуту туди вибухом ґранати. Ліва рука розбита і безвладно звисала вздовж тіла. Лівий бік і груди вирвані. Долівка печі залита кров'ю. Лице бліде, а на ньому застигли біль і завзяття. Харченко застиг від жаху і болі. Він непорушно вдовлявся в лице своєї укоханої Оксанки.

— Боже, невже ж вона не живе? Невже все пропало? Всі надії, всі мрії. Боже, за що так тяжко караєш? — пролетіло думкою в Харченка.

Він обережно зняв тіло Оксанки і заніс на тапчан. Стояв і як несамовитий вдивлявся в її лице, як би сподіваючись, що ось-ось воно роз'ясниться усмішкою і він знов побачить дві милі ямочки на лицях і уста заговорять тим дитячим лепетом, який він так любив слухати. Глибокий несамовитий жаль проймав його душу. Сльози тиснулись на очі, а душа хотіла кричати на увесь світ про заподіяну кривду.

— Боже дай силу, силу дай Боже знести. Спізнився. Щоб трохи раніше, — говорив сам зі собою Харченко.

Увійшов хорунжий. Стрільці зробили знак, щоб заховав тишу. Пархоменко на пальцях підійшов до сотника і став при боці.

— Яка краса, — подумав хорунжий приглядаючись до мертвого лиця Оксанки.

Він зрозумів, хто була Оксанка для сотника і йому стало жалко свого молодого зверхника.

Сльози, як непрошені гості, почали докучати Харченкові, спазми душили горло. Сльози текли і падали на труп коханої дівчини.

Не знати, як довго б стояв Харченко над незабутньою Оксанкою, коли б щось м'яке не діткнуло його ніг. Він глянув і побачив Мока, який непомітно закрався до хати. Харченко опам'ятався.

— Моко, бідний песик. Бач, вже нема її. Нема, Моко.

Моко розумів все. Він зігнувся, підобгав свою ранену ногу, лизнув Харченкові руку і поліз під тапчан.

— Спи, моє мале. — Харченко нагнувся і поцілував мертве чоло Оксанки. Він старався себе опанувати, звернувся до хорунжого і промовив: „Пане хорунжий, пошліть когось на село, нехай зроблять труну та хрест, та якщо є в селі священик, попросити, щоб прибув на похорон".

— Так є, пане сотнику, — і хорунжий хотів відійти.

— Зачекайте. От що . . . — Харченко хвилину подумав. Які відомості маєте від полонених?

— Виявилось, що в Голобах перебуває полк червоних. Які заміри червоних — не вдалось виявити. Раненим перев'язали рани, полонених тримаємо в клуні під сторожею.

— Скільки полонених?

— Разом з раненими — двадцять два. Забитих дванадцять.

— Передати в село, щоб поховали забитих. До штабу групи зараз приготовте рапорт і одіслати разом з полоненими. Вночі пересунемось в напрямку червоних, щоб виявити їх сили і заміри. А тепер я кілька хвилин залишусь в хаті, щоб поговорити з бабцею забитої.

(Докінчення буде).

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найвидемніші українські сили в один ідейний моноліт та поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

Вол. Дороненко

ДОБРИЙ ПОЧИН

(Закінчення).

Це все загальні відомості про вимоги, що їх ставляли приписи Академії за перебування в ній нашого кобзаря. Я гадаю, що розшуки в архіві Академії дозволили б нам уточнити ці відомості. На жаль досі ніхто з шевченкознавців не зайнявся цими розшуками на місці, тож спасибі проф. Горняткевичеві і за те, що він дав нам із цієї матерії на підставі простудійованих видань. Як Шевченко відносився до Академії, ми добре знаємо з його писань — він боготворив і її й свого знаменитого вчителя-приятеля Брюлова, „великого Карла", як він його називав. Проф. Горняткевич пригадав нам при цій оказії також те, що Брюлов був уродженцем не холодної Росії, а соняшної Римської Кампанії та свою мистецьку освіту доповнював знову таки в Італії.

Розуміється, тоді тут переповідати ввесь Горняткевичів нарис. Хочеться тільки побажати, щоб кожний, хто любить і шанує великого ґенія України, обов'язково познайомився з цим прецікавим нарисом, що є „цвяхом" цілої брошури. Крім нього і згаданого вступу маємо в ній ще „Публікації та Замітки". Вони надто дрібні й невеликої вартости: 1) Книга, що була в руках Шевченка та Куліша; 2) Згадка про арешт Шевченка в 1859 р.; 3) Портрет Шевченка з альбому Лазаревських, 4) Нова совєтська книжка про Шевченка й 5) Новознайдені малярські твори Шевченка. В першій замітці йде мова про примірник Максимовичевого збірника українських пісень, що знаходиться в бібліотеці Гарвардського університету. На цьому примірнику є власноручна замітка Куліша на дев'ять рядків російською мовою й цією ж мовою Шевченкова зазначка („напрасно"). Обидва ці автографи репродукує видання, що про нього мова. На жаль, не наведені ті місця з Максимовичевого збірника, що їх попідкреслював Шевченко, а чейже вони для Шевченкознавця не менш цікаві, як і його репродукована заввага. До речі, цих підкреслень немало — цілих вісімнадцять, — то тим більш не без значіння для нас, що саме звернуло Шевченкову увагу і в якому напрямі. Третя „публікація" могла спокійно полишитися в портфелі редакції, бо нічого не дає. Це копія знаного Шевченкового портрету з видання (Тімма) й шкода було про неї розписуватися майже на трьох сторінках. Є в ній деякі відміни, але вони такі маловажні, що редакція не важилася навіть репродукувати копії. Подано тільки надпис на звороті портрету, теж без потреби, бо то зовсім не Шевченків автограф. „Нова совєтська книжка про Шевченка", це нарис Є. Кирилюка, про який докладно поінформував читачів „Свободи" П. Василенко в ч. 2 вижневика (дивись „Совєтське Шевченкознавство 1951 року"). Не розумію, чому редактор збірника обмежився тільки цією книжкою. Це ж надто бідно. Слід було бібліографічний відділ поставити значно ширше й, притягнувши й інші видання — підсовєтські й позасовєтські, — дати справжній огляд і новіших видань Шевченкових творів і новіших праць про нього. Не дав редактор навіть звичайного бібліографічного переліку „Шевченкіяна" з української преси по цей бік залізної заслони за минулий рік. Ніяк не можна взяти під увагу його виправдання, що це сталося „через відсутність в УВАН повних комплектів деяких (сік!) пресових органів", бо при охоті всі ці браки можна було б надолужити. Я сам своєю збіркою міг би значно допомогти редакторові. А в тім, пропущене можна зазначити в наступному збірнику. Розуміється, одній людині, та ще й до того секретареві УВАН не під силу все це зробити самому. Отож ця прогалина в Збірнику ставить на порядок дня справу заснування при УВАН окремого „Інституту Шевченкознавства" з докладним розподілом праці між його членами.

Нарешті кінцева „публікація" — це простий передрук з торонтських „Нових Днів". Такий зміст найновішої публікації УВАН. Можна тільки пожаліти, що збірник такий щуплий (два аркуші друку). УВАН просто не личить видавати метелики.

Можна також побажати, щоб мова і стиль її видань були зразкові. Цього вимагає престиж установи, що має таку високу фірму. Тим часом у статті проф. Горняткевича на все під цим оглядом у порядку, але тут не місце розводитися про згадані дефекти. Їх не так багато, проте хотілося б, щоб не було цілком.

Наприкінці ще одна заввага і то немаловажна: на збірнику не зазначено, хто ж редаґував і, значить, відповідає за видання.

Чому це — годі зрозуміти. Доводиться припускати, що редаґував секретар УВАН, бо аж ніяк не можна повірити, що таку маленьку брошуру редаґувало аж чотири особи, зазначені на звороті титулової картки.

Проте, не вважаючи на згадані манкаменти, Збірник не можна не повітати. В добрий час!

Треба сподіватися, що в наступному році ця публікація УВАН буде значно поширена, себто буде вже книга, а не брошура.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шікаґо, Ілл.

Маніфестація єдности.

В неділю, дня 1 червня святкувала Пластова Станиця в Шікаґо Ювилей Сорок-Ліття Українського Пластового Уладу. Скромно задумане Свято перетворилося в велику маніфестацію єдности всіх, кому дорога справа української молоді.

Святкування розпочалося Богослуженням в усіх українських Церквах. В полудне в залях „Бесіди" Верховний Пластун проф. Северин Левицький відкрив виставу пластової преси і видань, а також праць поодиноких пластових куренів і гуртків, як також поодиноких пластунів. Ввечері в залі Шопена відбулася Академія. По змістовнім слові Верховного Пластуна, якого витала публіка невгаваючими оплесками, наступила точка, яка звичайно буває найнуднішою в того роду імпрезах. Були це привіти від організацій міста Шікаґа. Та саме ця точка перетворила цю скромну Академію в велику маніфестацію єдности. Усі товариства, яким справа молоді лежить на серці, не тільки підкреслювали через своїх делеґатів велику ролю Пласту в ділянці виховання і збереження нашої молоді, але своїм наставленням до співпраці виказали, що Пласт не залишений сам собі, але може рахувати на чинну співпрацю усього громадянства. Не будемо вичисляти, хто складав привіти, як також не назвемо тих, що таких привітів не зложили. Ці останні напевно жалують свойого кроку і в будучому покажуть, що їм справа молоді дорога. Вартим підкреслення є виступ в Академії (непередбачений програмкою) Американсько-Українського хору під управою проф. Барабаша, що як єдиний представник старої іміґрації дав вияв свойого зрозуміння Пластової Ідеї.

Т. Л.

Филаделфія, Па.

Академія в честь С. Петлюри й Є. Коновальця

„Напевно часто питаємось себе самих, чому то роковини обох цих великих мужів: і Симона Петлюри — керманича української держави і всіх її збройних сил, і Євгена Коновальця — провідника однієї частини цих українських збройних сил, святкуємо разом" — почав свою промову п. Я. Гайвас на Святочній Академії для вшування пам'яті отамана Петлюри і полковника Коновальця дня 7. червня ц. р. у Филаделфії. Бо і отаман Петлюра і полковник Коновалець — це не лише великі постаті з уваги на їх вийняткові становища: першого на пості керівника держави і усіх збройних сил, другого — на пості командата найкращого збройного відділу української армії. Їх головне значення, яке їх поєднує, лежить у розвитку ідеї української державности, ідеї, яку обидва вони бачили в організації самостійної української військової сили і яку переводили в чин. Саме Отаман Петлюра і полковник Коновалець творять два етапи наростання цієї ідеї збройного захищання української державности. І це їх головне значення в історії.

Промова п. Гайваса була оригінальна, цікава і виголошена з ядерною переконливістю та й створила гарний святковий настрій у Филаделфійській громаді, яка об'єднано відзначила ці великі роковини. Теж і мистецька програма Академії була на висоті. Співачка Клявдія Таранова відспівала по-мистецьки „Аве Марія" Баха-Ґуно, „Ой, поля ви, поля" Барвінського і дві пісні Степового: „Погасло сонце" та й „За думою дума" при акомпаніяменті проф. Є. Крахна. Проф. Савицький відограв „Хорал" Барвінського і прекрасну увертюру до опери „Тарас Бульба" Лисенка в концертовій парафразі Ревуцького. Артист Я. Пінот-Рудакевич віддеклямував вірш О. Лятуринської „Героям" (може не надто відповідний, бо він відноситься до мучеників у конц-таборах), а співак А. Радванський відспівав під акомпаніямент п. Л. Бульбової „Жита" Гнатишина, „Ой що ж то за ворон" Лисенка і бойову пісню Білогруда. Маленький мішаний хор під управою С. Шевченка виконав „Вилітали орли" Гайворонського і „Темна хмара з-за лиману" Лисенка. Публіка — не зважаючи на горяч — дописала. Ґарний уклад програми і оформлення сцени з мистецькими портретами мистця Андрусева доповнювали вповні вдачну імпрезу, яку зорганізувала Филаделфійська Філія УКК заходами Громадського Комітету під головуванням п. Володимира Басюка, який теж гарними словами відкрив цю святочну академію.

Т.

Пасейк, Н. Дж.

Дві п'єси

В неділю, дня 1-го червня ц. р. Товариський Клюб ім. Т. Шевченка, в залі парафіяльної школи при Президент ул. відіграв дві п'єси. Перша, це „Бабський Бунт" — комедія на три дії, а друга на одну дію — „Чорт не жінка". Сам зміст першої п'єси представляє нам часи українського села, тоді, коли ще коршмар володів порядком в селі, бо горілкою підкуплював сільську управу, а вони робили все, що коршмареві було добрим на руку. Однак жінки п'яниць, під проводом свідомого парубка, збунтувалися, вибрали свою управу, привели все до порядку — горілку вилляли в рів, чоловіків заставили виректися пити, а з коршми зробили сільську читальню, прогнавши корчмара з села. Тоді владу передали вже відродженим чоловікам, в селі запанував мир і порядок. В цій п'єсі всі учасники добре вив'язалися в своїх ролях, особливо нова бабська управа, війт і поліцаї, що переводили всі екзекуції.

Друга — „Чорт не жінка" — представляє собою взірець подружжя, де як говорять, „жінка шукає собі ґудза", що його врешті найде. Тут сама жінка — господиня, така непосидюща, така незгідлива і відлива, що подібній її тяжко знайти пару. Все своє невдоволення і примхливість приписує своєму спокійному чоловікові, мовляв, він все винуватий, він не держиться дому, а я мушу робити на нього і т. д. і т. п. Дійшло до того, що хотіла його набити, але сама не посміла, то просила слугу, щоб цей поміг. Але цей останній тимбільше не посмів, то за це пізніше одержає батогів від господині, і кукурікав, і дуба ставав і все що вона забажала. Кінчається тим, що цей же слуга тим же батогом присмиряє їх обох, та заводить лад і гармонію в чужім подружжі.

Хоч дощева погода багатьом перешкодила бути на цих п'єсах, але ті що були, винесли внутрішне вдоволення, як з самого образу колишнього життя на селі, так же і з гри акторів.

Товариський Клюб ім. Т. Шевченка існує в Пассаїку вже кілька років. Свою діяльність виявляє тим, що допомагав багатьом потребуючи помочі скитальцям в Европі — висилав багато пакунків з одягом і іншими речами, виставляв ашуранси і взагалі йшов з безкоштовною поміччю українцям, які такої помочі потребували.

Присутний

Дітройт, Міш.

При Міжнароднім Інституті в Дітройті створено ще минулого року Міжкультурну Групу під проводом п. Волетера М. Баума, який улаштовує, іменем згаданої групи, кожної другої п'ятниці сходини членів з рефератами визначніших науковців і громадських діячів, на різні актуальні теми. До цієї міжкультурної групи належать члени різних національних груп, що є заступлені в Міжнародному Інституті, між іншими і українці. В рамках програми М. Г. відбулися дня 16 травня ц. р. сходини членів з рефератом п. Марії В. Бек, члена міської Ради в Дітройті та визначного місцевого адвоката на тему: „Американські принципи і міська Управа". Реферат п. Бек зібрав численних і добірних слухачів, які з великим зацікавленням вислухали добре продуманого реферату в якому з'ясовано в приступній формі основи творення міського Уряду в Дітройті, його компетенції та завдання. Після реферату відкрито дискусію, в якій забирали голос численні члени групи, між іншими д-р О. Марітчак, який вказав на різниці між адміністрацією міст в Злучених Державах Америки та в Европі. Керівник Групи п. Баум подякував п. М. В. Бек за її знамениту доповідь і до цеї подяки присдналися всі приявні. Завважити слід, що п. Бек має першорядну дикцію і велике знання предмету, та її доповідь зробила помітне враження. З приємністю слід ствердити, що українка п. М. В. Бек своїм широким образуванням, тактом і дистингованою появою зєднала собі багато прихильників серед американців різного походження і українці можуть бути горді на заступницю інтересів населення в міській Раді в Дітройті. —

Др. О М.

Проф. ЗЕНОН КУЗЕЛЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

теріялах до Української Етнографії", у виданнях Наукового Товариства ім. Шевченка, з яким він своїм дійсним членством та духовим спорідненням був зв'язаний від перших літ своєї наукової праці, ще в часах черновецького періоду свого життя. Бурливі літа української нової історії, що їх відкрив 1914-тий рік, відривали Кузелю від наукової праці, зв'язавши з потребами біжучої хвилини.

Після покінчення другої світової війни Покійний Зенон Кузеля став одним із головних моторів відновлення Наукового Товариства ім. Шевченка на еміґрації (1947). На перших загальних Зборах в Мюнхені був він вибраний містоголовою. По смерті голови Товариства, д-ра Івана Раковського, З. Кузеля стає спершу активним головою тої старої наукової установи, щоб на найближчих Загальних Зборах бути вибраним Головою Товариства на нових три роки.

Покійний Зенон Кузеля був типовим вченим українського періоду визвольної боротьби. Він з одного боку носив в собі запал до розбудови української науки, з другого боку гарячий український патріотизм того українського молодого покоління, що його різьбарем душ став Іван Франко теж провідний член НТШ, теж вчений і громадський діяч великої міри. Іван Кузеля став типовим представником того покоління інтелектуалів, питомого новій добі українського національного ренесансу.

ВИБРАЛИ СВОБОДУ — СТАЛИ ГРОМАДЯНАМИ КАНАДИ

В останніх днях травня ц. р. в Оттаві відбулася замітна церемонія: п'ять колишніх урядовців комуністичних країв стали громадянами Канади. Вони були членами леґації ЧСР в Оттаві, а один із них — Францішек Немец — був послом ЧСР у часі, коли то комуністи виконали „переворот" у Празі. Ось імена інших: д-р Карл Баля, торговельний атташе, д-р Владімір Мудри, перший секретар, Елізабет Кацова і Ева Бюменштайн — секретарки леґації. У 1948 р. вони відмовились від співпраці з празьким урядом.

Д-ру Немецові запропоновано тоді канадійське громадянство, але він відмовився від нього, кажучи, що насамперед хоче виявити себе добрим канадійцем та заслужити право на громадянство так, як його набуває собі кожний новий поселенець у Канаді.

Нові громадяни належать до групи 21 колишніх чужих дипломатів та членів представництв, які зірвали контакт зі своїми урядами, аби не служити комуністам, що є при владі в їхніх країнах. Крім згаданих 5 чехів, свободу вибрало 14 поляків і один росіянин; в тому числі є двох колишніх послів комуністичної Польщі.

„Канадійська Сцена"

МОСКОВСЬКІ ПІСНІ У ЛЬВІВ

привезені з Москви гастролюючим „державним хором рос. пісні у повному складі під керівництвом народного артиста РСФСР, лауреата сталінської премії О. В. Свєшнікова".

„Рад. Укр." 11 травня, пишучи про це, запевняє, що „львовяни тепло зустріли представників російського народу".

ПОВІДОМЛЕННЯ

У СПРАВІ ГОСТЕЙ НА П'ЯТОМУ КОНҐРЕСІ

(Повідомлення ч. 8).

З уваги на велике заінтересування українського громадянства справами П'ятого Конґресу та в в зв'язку з чисельними запитами, чи можуть бути присутніми на Конґресі гості, Український Конґресовий Комітет повідомляє:

1). **Українські громадяни неделеґати можуть бути присутніми на П'ятому Конґресі в характері гостей.**

2. **Заступники делеґатів** можуть бути присутніми на всіх нарадах Конґресу також як гості.

3). Для гостей буде резервоване обмежене число крісел в льожах Великої Галі готелю Статлер. Кожний громадянин чи громадянка, що бажають користати із цеї можливости, зволять ласкаво зголоситися до Українського Конґресового Комітету не пізніше до дня 1. липня 1952. Реґістраційна оплата 5 долярів (на три дні).

Хто бажає собі зарезервувати кімнату в готелі, хай про це повідомить. Український Конґресовий Комітет резервував деяку кількість кімнат у готелі Статлер, де відбуватиметься П'ятий Конґрес і всі конґресові імпрези: Святочна Академія, Спільна вечеря і баль.

Український Конґресовий Комітет Америки.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 13-ти мільйонового майна організації!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В АВСТРІЇ

ТЯЖКЕ ПОЛОЖЕННЯ УКРАЇНЦІВ В АВСТРІЇ

Як нас інформують з Австрії, положення українських переселенців в тому краю є дуже тяжке.

Доки вони перебували під опікою ІРО і люди мали змогу заробітку, нужди не помічалося. З хвилею, коли ІРО перестало діяти і залишенців передано під австрійську опіку, їх становище значно погіршилося і ще дальше погіршується.

Працю, яку мали досі українці, вони втратили, на їх місце приходять австрійці. Австрійська харитативна служба досить неохоче дає 250 шил. місячної допомоги на особу, але при великій дорожнечі, яка є в Австрії, ця сума вистачає найрільше на 10-12 днів.

По таборах, де є ще кухні, дають раз на добу їсти, але пайок є такий малий, що трудно при ньому вдержатись в силах та здоров'ї, особливо дітям.

В Австрії за підрахунками українських чинників є ще около 5-6 тисяч українців. В тому числі хворих на туберкульозу або таких, що ІРО відкинуло від еміграції, нараховується 700 осіб, воєнних інвалідів та інвалідів праці 170 осіб, хворих на різні інші недуги 200 осіб, непрацездатних та старців понад 60 літ — 500 осіб — разом близько 1600 осіб.

В тому стані допомога українцям в Австрії у всіх формах конечно і негайно потрібна.

„Українська Думка"

В КАНАДІ

ВИСОКЕ ВІДЗНАЧЕННЯ ДЛЯ ПРОФ. А. МИХАЙЛЕНКА

Ділимося з нашим громадянством радісною вісткою, що проф. Андрій Михайленко з Саскачеванського Університету був вибраний минулого місяця членом Домініяльної Ради Професійних Інженерів на конференції, що відбулася в місті Квебеку. Рада (заряд) складається з вісьмох членів і репрезентує 16 тисяч інженерів в Канаді, отже бути членом заряду такої великої професійної організації треба вважати високою честю та відзначенням. Проф. Михайленко здобув цю честь своєму університетові та нашому загалові в Канаді.

ТЕОЛОГІЧНІ СТУДІЇ В КОЛЕҐІЇ СВ. АНДРЕЯ ЗАКІНЧЕНІ

Виклади й лекції в теологічному відділі в Колеґії св. Андрея в Виннипеґу недавно закінчились на цей рік. Восени вони будуть відновлені.

В цьому відділі викладали слідуючі: Митр. Іларіон, о.Г. Метюк, о.прот. Є. Грицина, проф. Л. Білецький, д-р Ю. Мулик-Луцик, Вол. Богонос — спів, Ю. Волошиновський — Історія Канади, пані Левін — англійська мова.

Студентами цього року були: М. Мацюкевич, М. Бова, А. Тетеренко, А. Маличенко, о.діякон П. Поплавський, Я. Рибалка і В. Слюзар.

„Канадійський Фармер"

ВІДСЛОНЕННЯ ПРОПАМ'ЯТНОЇ ТАБЛИЦІ В ЧЕСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІОНЕРІВ

Торонто. — Дня 23 травня українці Східної Канади закінчили ювілейні святкування в честь українських піонерів. Того дня в залі „Пелес Пір" відбулося врочисте відслонення пропамятної таблиці, яка пізніше буде вмурована за одержаним дозволом онтерійського уряду в будинку онтерійського парляменту.

На цьому святі промовляли адв. Д. Штокало, голова Екзекутиви КУК у Торонті; посол І. Яремко, алдермен д-р І. Кучерепа; адв. Т. Гуменюк і інші. Таблицю відслонив представник онтерійського уряду, д-р Донлап, міністер освіти. Після офіційної частини відбулася забава.

РОСТЕ НОВА МИСТЕЦЬКА СИЛА

В п'ятницю, дня 23 травня ц.р. влаштувала молоденька абсольвентка Королівської Музичної Консерваторії в Торонті, піяністка **Оксана Бризгун**, яка тількищо недавно дістала диплом, свій власний концерт у Концертовій Залі Консерваторії.

Молода піяністка — так своєю гарною і скромною появою, як ще більше своєю визначною музикальністю і технікою вийшла з цього першого, нелегкого концерту переможно. У неї м'який ніжний і чистий удар, чітке вичуття ритміки, вдумливе й сміливе використовування динамічних ефектів.

Доволі численно зібрана публіка прийняла виступ молоденької піяністки тепло і сердечно та з нетаєною радістю, що оце на музичному відтинку нашого національного життя в Торонті виростає нова надійна, мистецька сила.

„Наша Мета"

В ЮГОСЛАВІЇ

НОВИЙ ЄПИСКОП УКРАЇНЕЦЬ

Ватиканське радіо повідомило, що в неділю 27 квітня ц. р. відбулося в загребській соборній церкві свячення нового єпископа, Преосвященного Гавриїла Букатка. Архієрейських свячень уділювали: Преосв. Йосиф Уйчіч, архієпископ білгородський, Преосв. Йосиф Лах, єпископ-помічник загребський, і Преосв. Степан Баверлайн, апостольський адміністратор Джакова.

Преосв. Гавриїл Букатко переймає під свою опіку цілу єпархію Крижевці. Значить: йому будуть підлягати католики східного обряду, що поселені в Югославії. Велике число з них — це українські іміґранти, що поселились давно в Бачці та Боснії. Досить поважне число становлять теж хорвати-католики східного обряду.

„Українські Вісті", Едмонтон, Канада.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Тов. ім. І. Франка, від. 97, повідомляє, що місячні збори відбудуться 22. червня о год. 2-ій пополудні в приміщенні шкільної залі укр. правосл. церкви при 45-47 Hope Ave. Присутність всіх членів обов'язкова. — В. Сметана, предс.; П. Величко, рек. секр.; В. Табачук, фін. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 372, повідомляє, що місячні збори відбудуться в суботу, 21. червня, в год. 7:30 ввечорі, в галі Veteran War при 19 Washington Ave. Проситься всіх членів прийти на ці збори, забрати свої чеки дивіденди від У.Н.С. і вирівняти свої місячні вплати. — Д. Ґеба, пр.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.; Ю. Лонишин, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні збори бр. св. Юрія, від. 239, відбудуться в суботу 21 ц. м. точно о год. 6. ввечорі. Просимо усіх членів прийти на ці збори та вирівняти залеглі членські вкладки. Новоприбулі члени одержать на цих зборах формулярі для зголошення до ДП Комісії у Вашинґтоні.

Уряд.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ И ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА!

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

ЮРІЙ АТАМАНЧАК, довголітній член Тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. Союзу в Елізабет, Н. Дж., помер 17. травня 1952 р. в Portland, Oregon. Прожив 79 років. Покійний походив зі села Дегова, пов. Рогатин, Україна. Полишив у смутку жену Анну, дочку Анну і зятя. Похорон відбувся 20. травня на Mat Calvary Cemetery, Portland, Oregon. — В. Й. П.!

С. Могила. секр.

МИХАЇЛ БОХНА, довголітній член Тов. Запорозька Січ, від. 234 У. Н. Союзу в Елізабет, Н. Дж., помер по довгій недузі дня 22. травня 1952 р. в 68. році життя. Покійний родився в селі Нижнобірок новий, пов. Гусятин, Україна. Полишив у смутку жену Анну, подружені дочки Марію, Олену, Броніславу, і 5 внуків. Похорон відбувся до укр. церкви св. Володимира, а відтак на St. Gertrude, Cemetery, Woodbridge, N. J. — В. Й. П.!

С. Могила. секр.

З глибоким жалем ділимося з Громадянством сумною вісткою, що наш Найдорожчий Муж, Батько, Тесть і Дідусь, бл. п.

МИХАЙЛО БІЛИК

диригент, кооператор і вчитель торговельної школи заосмотрений Найсвятішими Тайнами,

УПОКОЇВСЯ В БОЗІ ДНЯ 18. ЧЕРВНЯ 1952 Р.

Похорони відбудуться в суботу, 21. червня 1952 р., о год. 9:30 рано з похоронного заведення Петра Яреми, 129 E. 7-ма вул. в Ню Йорку, а в п'ятницю, 20. червня, о год. 8:15 ввечір, відбудеться Панахида.

На ці сумні обряди Рідню, Приятелів, Знайомих і Уродженців Угнова та Городенки запрошують горем прибиті

дружина **МАРІЯ** з Яворських **БІЛИКОВА** і діти та внуки

Мирослава з Біликів, Андрій і Юрчик ПОВХИ	Ню Йорк
Марія з Біликів, Василь, Ігор, Олег і Улянка Ніньовські	Едмонтон, Канада
Любов з Гірняків, Любомир і Андрійчик Білики	Вікторія, Австралія
Галина з Калиновських, Роман і Олесь Білики	Буенос Айрес, Аргентина

та невідомий з місця побуту син Тарас.

Адреса вдови: Maria Bilyk, 130 River St., Hoboken, N. J.

ТАРЗАН, ч. 2855 Таємниче просування.

Обережно Тарзан очолював хід до мрякою заслоненої ями під водопадом.

За водяною завісою, і направду добре скритий за нею від зовнішнього світу, вони відкрили вхід до тьмяної печери.

— Коли вони просувалися по послідовно похилій підлозі, запах тантору, змішаний з (запахом) дикого Тарманґані сильшав.